

Jerzy W. Sobstel,
przewodniczący KZ501

NORMALIZACJA USŁUG W OCHRONIE OSÓB I MIENIA

Europejskie i międzynarodowe komitety techniczne oraz konsorcja przemysłowe nieustannie opracowują i publikują nowe normy na urządzenia i systemy techniczne dotyczące zarządzania, bezpieczeństwa, ochrony informacji itd. Na podstawie niektórych z nich przeprowadza się certyfikację odpowiednich urządzeń i systemów zarządzania stosowanych przez firmy, instytucje i organizacje (a przynajmniej można to robić). Od kilku lat zwiększa się także liczba norm dotyczących jakości usług i wymagań stawianych usługodawcom, służących do oceny i certyfikacji tych firm usługowych.

Dotyczy to także sektora ochrony osób i mienia. Od kilku lat trwają prace na projekcie normy EN 17673 *Usługi dotyczące systemów ochrony przeciwpożarowej oraz zabezpieczeń technicznych*. Norma ta powstaje z inicjatywy europejskiej organizacji EURALARM i ma służyć do certyfikacji firm usługowych. Jej publikacji można się spodziewać w 2016 r.

Z podobną inicjatywą, ale dotyczącą usług w zakresie ochrony fizycznej (osobowej), wystąpiła organizacja CoESS (*Confederation of European Security Services*). W rezultacie w **Europejskim Komitecie Normalizacyjnym CEN został powołany Komitet Techniczny TC439 Private**

Security Services. Jego sekretariat jest prowadzony przez Austriacki Instytut Standardów (*Austrian Standards Institute*).

Zakres prac nowego komitetu obejmuje normalizację dotyczącą wszystkich cywilnych usług ochrony. Zostały z niego wyłączone wymagania dotyczące urządzeń stosowanych do ochrony oraz przez pracowników ochrony, a także normy związane z bezpieczeństwem powszechnym i ochroną ludności. Opracowaniem tej ostatniej grupy norm będzie się nadal zajmował komitet CEN/TC 391 *Societal and Citizen Security*, z którym w PKN współpracuje komitet KT306.

Prace nad normami dotyczącymi usług w ochronie osób i mienia są prowadzone także przez ISO i konieczne jest precyzyjne określenie ich zakresu, by uniknąć powielania prac normalizacyjnych lub podejmowania prac wspólnych zgodnie z porozumieniami międzynarodowymi. Dotyczy to w tym przypadku komitetu ISO/TC292, w którym są prowadzone prace na normę ISO18788 *Management system for private security operations – Requirements with guidance*. Norma ta będzie jednak oparta na opracowanej przez organizację ASIS normie amerykańskiej, dotyczącej „prywatnych armii” działających w stanach nadzwyczajnych oraz w re-

jonach konfliktów zbrojnych, na podstawie prawa międzynarodowego oraz odpowiednich konwencji, gdy władze państwowe nie są w stanie kontrolować sytuacji i przebiegu zdarzeń, głównie poza Europą. Wprawdzie także w Europie nie można wykluczyć sytuacji konfliktowych czy klęsk żywiołowych dużej skali, istnieją również firmy europejskie, które dysponują takimi „prywatnymi armiami”, ale uznano, że na rynek europejski jest potrzebna przede wszystkim normalizacja usług w warunkach normalnych.

Zadaniem powołanego komitetu CEN/TC 439 będzie opracowanie norm określających wymagania stawiane firmom ochrony fizycznej działającym w Europie, w normalnych, pokojowych warunkach oraz zgodnie z lokalnym prawodawstwem.

Normy mają służyć do oceny jakości pracy firm usługowych, porównywania i ujednolicania tej jakości w skali europejskiej, a także nadawania certyfikatów poszczególnym firmom. Jest to zadanie bardzo trudne, ponieważ działanie firm ochrony fizycznej jest objęte silnymi regulacjami krajowymi, różnymi w poszczególnych krajach europejskich. Utrudnia to nawet opracowywanie norm krajowych. Stąd też, zgodnie z założeniami przyjętymi przy powoływaniu tego komitetu, w pierwszej kolejności prace normalizacyjne powinny zostać podjęte w obszarach objętych silnym prawodawstwem unijnym – dyrektywami i rozporządzeniami – szczególnie te, które dotyczą ochrony infrastruktury krytycznej. Komitet CEN/TC439 przejmuje „opiekę” nad następującymi normami, zapewniając ich nowelizację:

- PN-EN 15602:2010 *Dostawcy usług ochrony. Terminologia*
- EN 16082:2011 *Airport and aviation security services*
- FprEN 16747:2015 *Maritime and port security services*

W Polskim Komitecie Normalizacyjnym za współpracę z komitetem CEN/TC439 będzie odpowiedzialny komitet KZ501. W związku z rozszerzeniem zakresu prac tego komitetu nastąpi zmiana jego nazwy na KZ501 ds. Usług Ochrony Osób i Mienia, a także zmiana odpowiednich dokumentów założycielskich.

Na początku lipca odbyło się w Wiedniu, w siedzibie Austrian Standards Institute, pierwsze posiedzenie plenarne komitetu CEN/TC439. Uczestniczyło w nim ponad 30 delegatów z 18 krajów europejskich, w tym z Czech, Rumunii, Łotwy i Turcji. Polskę reprezentował przewodniczący komitetu KZ501 w PKN. Na przewodniczącą komitetu CEN/TC439 została wybrana Catherina Piana z CoESS.

Ustalono, że prace komitetu powinny się w pierwszej kolejności koncentrować na zagadnieniach ochrony infrastruktury krytycznej. Dobrym punktem wyjścia do tych prac są odpowiednie dyrektywy unijne. Względna nowość zagadnienia i jego pojemność pozwalają z optymizmem myśleć o ich powodzeniu.

Powołano pierwszą grupę roboczą tego komitetu. Jej zadaniem będzie przegląd norm dotyczących infrastruktury krytycznej, opracowanych w poszczególnych krajach, a także obowiązujących regulacji krajowych i unijnych. Na podstawie raportu tej grupy zostaną określone kierunki dalszych prac normalizacyjnych, a następnie zgłoszone projekty norm.

W czasie posiedzenia ustalono także, że nowe normy mają być zapisane w sposób umożliwiający ich wykorzystanie do certyfikacji, czyli formułować wymagania, których spełnienie może być weryfikowane.

Polski rynek usług ochrony należy do największych w Europie. Tak jak w innych krajach, mimo formalnej deregulacji, podlega on różnym przepisom i regulacjom. Powszechnie znana jest także awersja polskich przedsiębiorców do stosowania norm i procedur, jeżeli tylko nie są one obligatoryjnie wymagane. Można jednak przyjąć za pewnik, że europejska „moda” na certyfikowanie firm usługowych dotrze także do Polski. Wtedy dobrze by było, żeby wymagania sformułowane w normach odpowiadały polskiej specyfice i polskim potrzebom. Nie uda się tego osiągnąć bez bezpośredniego i aktywnego uczestnictwa w pracach normalizacyjnych prowadzonych w komitecie CEN/TC439 oraz w jego grupach roboczych. ●